

KAUNO REGIONO ATLIEKŲ
TVARKYMO MOKESČIO DYDŽIŲ
2023 METAMS SKAIČIAVIMAS

TURINYS

1.	ĮVADAS	3
2.	KAUNO REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRO SĄNAUDOS	4
2.1.	Komunalinių atliekų kiekių prognozė	4
2.2.	Mišrių komunalinių atliekų perkrovimo įrenginių (stočių) eksploatavimo būtinosis sąnaudos	5
2.3.	Atliekų apdorojimo ir šalinimo būtinosis sąnaudos	5
2.4.	Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo būtinosis sąnaudos	8
2.5.	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos	9
2.6.	Netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo būtinosis sąnaudos	11
2.7.	Atliekų tvarkymo administracinės būtinosis sąnaudos	11
3.	Kauno REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRO ATLIEKŲ PRIĖMIMO MOKESČIAI	13
3.1.	Kitų rūšių (nemišrių) atliekų priėmimo mokesčiai	13
3.2.	Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis	15

1. ĮVADAS

Atsižvelgiant į tai, kad keičiasi Kauno regiono atliekų tvarkymo mokesčio dydžių (vartų mokestis) nustatymo prielaidos (auga atliekų kiekiai, drastiškai keičiasi mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis dydis, įdiegiami šiuolaikiniai atliekų tvarkymo būdai, auga darbo užmokesčio sąnaudos, paslaugų kainos ir t.t.) ir siekiant nustatyti šių prielaidų įtaką atliekų tvarkymo mokesčio dydžiams, Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo centras (toliau Kauno RATC) nutarė, kad tikslinga atlikti Kauno regiono atliekų tvarkymo mokesčių dydžių 2023 metams įvertinimą.

Kauno regiono atliekų tvarkymo mokesčio dydžiai apskaičiuoti remiantis prielaidomis dėl susidarančių ir apmokestinamų atliekų kiekių, komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudų bei vadovaujantis teisės aktų nuostatomis.

Atliekų tvarkymo sąnaudos prognozuojamos atsižvelgiant į numatomą į Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemą patenkančių atliekų kiekį, numatomus atliekų tvarkymo būdus, patvirtintus mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifas, darbo užmokesčio augimą, įvairių paslaugų ir darbų vykdymo kainų augimą.

Pagrindinės sąnaudų augimo 2023 m. priežastys:

- Išaugęs mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis. Šis mokestis išauga nuo 5 Eur/t 2020 m. iki 50 Eur/t 2023 m.
- Išaugusios elektros kainos. Elektros vidutinė kaina išaugo nuo 0,08 Eur/kWh 2022-02 mėn. iki 0,55 Eur/kWh 2022-08 mėn.
- Didesnės Kauno MBA įrangos atnaujinimo sąnaudos. Dėl įrangos techninę priežiūrą atliekančių įmonių įkainių kėlimo ir numatomo atlikti papildomo įrangos atnaujinimo (remonto) darbų, Kauno MBA įrangos priežiūros ir aptarnavimo sąnaudos 2023 m. lyginant su 2022 m. išaugs apie 250 tūkst. Eur.
- Atliekų deginimo sąnaudų augimas. Numatoma, kad 2023 m. palyginus su 2021 m. sudegintų atliekų kiekis išaus 13 proc., o deginimo kaina jau 2022 m. augo 26 proc. (nuo 35 Eur/t iki 44 Eur/t).
- Darbo užmokesčio augimas. Numatoma, kad 2023 m. darbo užmokestis augs vidutiniškai 20 proc.

Pagal taikomą metodiką mišrių komunalinių atliekų tvarkymui priskiriamas sąnaudas sudaro visų atliekų tvarkymo sąnaudų dalis, kuri lieka dalį atliekų tvarkymo sąnaudų padengus pajamomis už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą. 2023 metams apskaičiuotas Kauno regiono mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis sudaro 98,22 Eur/t ir palyginus su dabartiniu dydžiu išauga 56,4 proc. Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis išauga dėl atliekų tvarkymo sąnaudų augimo, tačiau sąnaudų augimą dalinai kompensuoja numatomas apmokestinamų atliekų kiekio išaugimas, apmokestinus iš savivaldybių įmonių priimamas apvažiavimo būdu surenkamas atliekas.

2. KAUNO REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRO SĄNAUDOS

2.1. Komunalinių atliekų kiekių prognozė

Skaiciuojant Kauno regiono atliekų tvarkymo mokesčių dydžius vertinamas ne visas į Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemą patenkančių atliekų kiekis. Dalis į atliekų priėmimo aikšteles, sąvartynus ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles atvežamų atliekų (gyventojų ir savivaldybių įmonių atvežtos atliekos) yra neapmokestinamos, todėl jos nėra įtrauktos į Kauno regiono atliekų tvarkymo mokesčių dydžių skaičiavimą. Tačiau šių atliekų tvarkymo sąnaudos yra įtrauktos į atliekų tvarkymo būtinas sąnaudas.

Numatoma, kad 2023 m. į Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemą pateksiantis apmokestinamų atliekų kiekis sudarys 163 tūkst. tonų, iš kurių 149,7 tūkst. tonų mišrių komunalinių atliekų, surenkamų savivaldybėse, likusi dalis – atvežamos į sąvartynus gamybinės ir kitos atliekos bei atliekų priėmimo aikštelėse (toliau – APA) ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse (toliau – ŽAKA) priimanamos atliekos (2.1 lentelė).

2.1 lentelė. Prognozuojamas apmokestinamų atliekų kiekis, t

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Kauno MBA priimtose atliekos:	127 406	130 958	131 623
Kauno m. savivaldybė	84 483	83 131	82 300
Kauno raj. savivaldybė	30 183	31 391	32 019
Kaišiadorių raj. savivaldybė	6 794	6 454	6 325
Jonavos raj. savivaldybė	1 392	5 483	6 229
Raseinių raj. sav. savivaldybė	4 554	4 499	4 750
Zabališkio MAR priimtose atliekos:	17 422	19 558	18 510
Kėdainių raj. sav. savivaldybė	12 428	12 379	12 255
Kaišiadorių raj. savivaldybė	22	0	0
Jonavos raj. savivaldybė	1 139	4 058	3 503
Raseinių raj. sav. savivaldybė	3 095	2 663	2 299
Atvežta juridinių asmenų	738	458	453
Lapių sąvartyne priimtose atliekos:	11 186	9 594	9 359
Gamybinės ir kt. specifinės atliekos be asbesto	7 135	6 564	6 433
Gamybinės ir kt. specifinės atliekos su asbestu	2 812	1 828	1 736
Kitos ne KRATC įrenginiuose mech. apdorotos atliekos	1 239	1 202	1 190
Zabališkio sąvartyne priimtose atliekos:	4 356	2 276	2 231
Gamybinės ir kt. specifinės atliekos be asbesto	2 603	1 822	1 786
Gamybinės ir kt. specifinės atliekos su asbestu	589	454	445
Kitos ne KRATC įrenginiuose mech. apdorotos atliekos	1 163	0	0
APA priimtose apmokestinamos atliekos	1 753	1 052	841
ŽAKA priimtose apmokestinamos atliekos	402	410	414
Viso	160 771	162 795	162 977

Numatoma, kad 2023 m. apmokestinamų atliekų kiekis bus beveik toks pats kaip 2022 m., o palyginus su 2021 m. padidės 1,4 proc.

2.2. Mišrių komunalinių atliekų perkrovimo įrenginių (stočių) eksploataavimo būtiniosios sąnaudos

Kauno RATC eksploatuoja 3 atliekų perkrovimo stotis. Prognozuojamos šių perkrovimo stočių eksploataavimo būtiniosios sąnaudos pateikiamos 2.2 lentelėje.

2.2 lentelė. Atliekų perkrovimo stočių eksploataavimo būtiniosios sąnaudos, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Jonavos perkrovimo stotis	21 878	113 659	119 577
Raseinių perkrovimo stotis	83 275	129 025	137 177
Kaišiadorių perkrovimo stotis	45 940	53 619	138 308
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	28 276	30 876	30 876
Normatyvinis rezervas	-	-	11 202
Viso būtinųjų sąnaudų	179 370	327 179	437 140

Didžiausią įtaką Jonavos ir Raseinių perkrovimo stočių eksploataavimo sąnaudų išaugimui 2022 m. turi ženkliai padidėję (ypač Jonavos stotyje) atvežamų ir perkraunamų atliekų kiekiai. Numatant **perkrovimo stočių eksploataavimo sąnaudas** 2023 m. atsižvelgta į planuojamą perkrauti atliekų kiekį, numatomą transportavimo, elektros ir kitų paslaugų kainų augimą.

Stočių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą.

Atliekų perkrovimo stočių eksploataavimo veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

2.3. Atliekų apdorojimo ir šalinimo būtiniosios sąnaudos

Prognozuojamos atliekų apdorojimo ir šalinimo būtiniosios sąnaudos, įskaitant sąvartyno eksploataavimo sąnaudas, atliekų apdorojimo Kauno MBA ir Zabieliškio MAR sąnaudas, mokestį už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis ir atidėjinius sąvartynui uždaryti, rekultivuoti ir prižiūrėti po uždarymo, pateikiamos 2.3 lentelėje.

2.3 lentelė. Komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo būtiniosios sąnaudos, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Sąvartynų eksploataavimo sąnaudos:	547 633	801 118	1 199 131
Darbo užmokestis, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	78 855	99 281	114 174
Lapių sąvartyno eksploataavimo sąnaudos	238 864	412 122	675 990
Komunalinės paslaugos	332	450	473
Ūkinės išlaidos	8 663	42 380	44 499
Filtrato tvarkymas	91 700	204 000	214 200
Į sąvartyną patenkančių atliekų tvarkymas	138 168	128 690	379 244
Kompensacijos šalia sąvartyno esančios bendruomenės projektų vykdymui	0	36 602	37 574
Zabieliškio sąvartyno eksploataavimo sąnaudos	172 812	245 082	363 719
Komunalinės paslaugos	2 438	31 887	39 918
Ūkinės išlaidos	24 911	39 440	141 537
Į sąvartyną patenkančių atliekų tvarkymas	145 463	163 750	171 938
Kompensacijos šalia sąvartyno esančios bendruomenės projektų vykdymui	0	10 005	10 327
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	47 524	32 308	32 308
Monitoringo vykdymas	9 577	12 324	12 940

Kauno MBA įrenginių sąnaudos:	5 059 569	7 535 800	8 989 834
Darbo užmokestis, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	472 912	805 599	926 439
Komunalinės sąnaudos	288 823	790 230	1 550 663
Technikos nuoma su kuru	660 988	670 000	703 500
Deginimas:	2 133 210	2 881 068	3 011 524
Sudegintų atliekų kiekis, t	60 949	65 479	68 444
Atliekų deginimo kaina, Eur/t	35,00	44,00	44,00
Atliekų transportavimas:	359 722	453 235	491 817
Atliekų transportavimas deginimui:	99 347	176 138	193 011
Deginimui transportuotų atliekų kiekis, t	60 949	65 479	68 444
Atliekų transportavimo kaina, Eur/t	1,63	2,69	2,82
Atliekų transportavimas į sąvartyną šalinimui:	260 376	277 097	298 806
Į sąvartyną transportuotų atliekų kiekis, t		57 370	55 029
Atliekų transportavimo kaina, Eur/t		4,83	5,43
Kuro sąnaudos	71 438	121 000	127 050
Ūkio priežiūros paslaugos	107 775	388 331	452 519
Privalomieji tyrimai	8 022	34 400	36 120
Ūkinės sąnaudos	69 528	52 749	55 386
Įrangos techn. priežiūra ir aptarnavimas	538 121	1 224 000	1 519 373
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	344 168	110 082	110 082
Kitos sąnaudos	4 863	5 106	5 362
Zabielišio MAR įrenginių sąnaudos:	861 704	1 162 888	1 294 115
Darbo užmokestis, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	157 467	221 018	254 170
Komunalinės sąnaudos	64 169	96 799	162 094
Technikos nuoma su kuru	196 612	235 935	247 731
Deginimas:	153 154	232 348	236 182
Sudegintų atliekų kiekis, t	4 376	5 281	5 368
Atliekų deginimo kaina, Eur/t	35,00	44,00	44,00
Atliekų transportavimas deginimui:	18 852	21 439	22 867
Deginimui transportuotų atliekų kiekis, t		5 281	5 368
Atliekų transportavimo kaina, Eur/t		4,06	4,26
Kuro sąnaudos	8 151	10 949	11 497
Ūkio priežiūros paslaugos	10 815	52 644	55 276
Privalomieji tyrimai	1 597	8 000	8 400
Ūkinės sąnaudos	32 205	48 484	50 908
Įrangos techn. priežiūra ir aptarnavimas	106 121	191 018	200 569
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	109 390	40 928	40 928
Kitos sąnaudos	3 168	3 327	3 493
Ūkinės sąnaudos	32 205	48 484	50 908
Atidėjiniai sąvartyno uždarymui:	520 710	520 710	258 872
Lapių sąvartyno atidėjiniai			206 887
Atliekų, nuo kurių skaičiuojami atidėjiniai, kiekis, t			64 652
Atidėjinių dydis, Eur/t			3,20
Zabielišio sąvartyno atidėjiniai			51 985
Atliekų, nuo kurių skaičiuojami atidėjiniai, kiekis, t			9 435
Atidėjinių dydis, Eur/t			5,51
Mokestis už aplinkos teršimą sąvartynuose šalinamomis atliekomis:	404 714	367 985	950 929
Mokestis už aplinkos teršimą Lapių sąvartyne šalinamomis atliekomis		281 262	704 873
Pašalintų nepavojingų atliekų kiekis, t		16 928	13 571
Aplinkos taršos mokesčio tarifas, Eur/t		15,00	50,00
Pašalintų asbesto turinčių atliekų kiekis, t		2 734	2 634
Aplinkos taršos mokesčio tarifas, Eur/t		10,00	10,00

Mokestis už aplinkos teršimą Zabieliškio sąvartyne šalinamomis atliekomis		86 723	246 056
Pašalintų nepavojingų atliekų kiekis, t		5 404	4 810
Aplinkos taršos mokesčio tarifas, Eur/t		15,00	50,00
Pašalintų asbesto turinčių atliekų kiekis, t		566	555
Aplinkos taršos mokesčio tarifas, Eur/t		10,00	10,00
Normatyvinis rezervas	-	-	333 823
Viso sąnaudų	7 394 330	10 388 501	13 026 704
Kitos veiklos pajamos	692 731	663 001	703 611
Viso būtinųjų sąnaudų	6 701 599	9 725 500	12 323 093

Didžiausią įtaką atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudų augimui 2023 m. lyginant su 2021 m. turi:

- Kauno MBA įrenginių eksploatavimo sąnaudų augimas, kuris sudaro 154 proc.
- Atliekų deginimo sąnaudų augimas, kuris sudaro 41 proc.
- Mokesčio už aplinkos teršimą sąvartynuose šalinamomis atliekomis išaugimas, kuris sudaro 135 proc.
- Kauno MBA darbo užmokesčio sąnaudų augimas, kuris sudaro 96 proc.
- Lapių sąvartyno eksploatavimo sąnaudų augimas, kuris sudaro 183 proc.
- Zabieliškio MAR eksploatavimo sąnaudų augimas, kuris sudaro 75 proc.

Darbo užmokesčio sąnaudos sąvartynų, NBA, MAR darbuotojams apskaičiuojamos kaip darbo užmokesčio sąnaudų ir socialinio draudimo įmokų suma. Darbo užmokesčio sąnaudas sudaro sąvartynų, MBA, MAR personalo suskaičiuotas visų rūšių darbo užmokestis. Pagrindas darbo užmokesčio skaičiavimui – numatomas darbuotojų etatų skaičius, darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir planuojami mokėti priedai. Socialinio draudimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus įmokų tarifus. Šių išlaidų augimas prognozuojamas atsižvelgiant į numatomą vidutinį darbo užmokesčio augimą Lietuvoje ir darbuotojų skaičiaus pokytį, priėmus darbuotojus į tas Kauno MBA pareigybes, kurioms numatyti etatai, bet darbuotojai dar nesurasti.

Sąvartynų eksploatavimo sąnaudas sudaro elektros energijos, vandens ir nuotekų, filtrato tvarkymo, kuro, į sąvartyną patenkančių atliekų tvarkymo ir kitos eksploatacinės sąnaudos sąvartyne. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-8 mėn. duomenis, atsižvelgiant į elektros, kuro ir paslaugų bei darbų atlikimo kainų augimą.

MBA ir MAR eksploatavimo sąnaudas sudaro elektros energijos, vandens ir nuotekų, kuro, įrangos techninės priežiūros ir aptarnavimo, ūkio priežiūros ir kitos eksploatacinės sąnaudos. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m 1-5 mėn. duomenis, numatomas atlikti įrangos ir technikos remonto darbus, atsižvelgiant į elektros, kuro ir paslaugų bei darbų atlikimo kainų augimą.

Atliekų deginimo sąnaudos (jos priskiriamos prie MBA ir MAR sąnaudų) apskaičiuojamos numatomą sudeginti atliekų kiekį padauginus iš deginimo kainos. Numatoma, kad 2022 m. išaugusi atliekų deginimo kaina 2023 m. nesikeis.

Atliekų transportavimo deginimui sąnaudos (jos priskiriamos prie MBA ir MAR sąnaudų) apskaičiuojamos numatomą sudeginimui vežti atliekų kiekį padauginus iš transportavimo kainos. Numatoma, kad 2023 m. transportavimo paslaugų kaina augs apie 5 proc.

Atidėjinius sąvartyno uždarymui sudaro metinės atidėjimų sumos, skirtos regioninių sąvartynų (Lapių ir Zabieliškio) uždarymui ir priežiūrai po uždarymo. Atidėjinių regioninių sąvartynų uždarymui

poreikis nustatomas remiantis sąmatinių skaičiavimų duomenimis – vidutine sąvartyno uždarymo normatyvine kaina (Eur/m²) ir prognozuojamu uždengimo plotu (m²).

2.4 lentelė. Atidėjinių Lapių sąvartyno uždarymui dydžio 2023 metams paskaičiavimas

	2023 m.
Sąvartyno projektinis pajėgumas, t	2 528 800
Reikalinga sukaupiti lėšų sąvartyno uždarymui, Eur	8 085 792
Atidėjinių sąvartyno uždarymui dydis, Eur/t	3,20

2.5 lentelė. Atidėjinių Zabieliškio sąvartyno uždarymui dydžio 2023 metams paskaičiavimas

	2023 m.
Sąvartyno projektinis pajėgumas, t	482 400
Reikalinga sukaupiti lėšų sąvartyno uždarymui, Eur	2 659 800
Atidėjinių sąvartyno uždarymui dydis, Eur/t	5,51

Mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamoms atliekomis apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos įstatymu nustatytus mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis tarifus ir numatomą regioniniuose sąvartynuose šalinti atliekų kiekį. 2023 m. paskaičiuotas mokestis už aplinkos teršimą ženkliai išauga, kadangi aplinkos taršos mokestis už sąvartyne pašalintas nepavojingas atliekas padidėja nuo 15 Eur/t 2022 m. iki 50 Eur/t 2023 m. Šiuo metu Kauno RATC nustatytuose ATM dydžiuose įskaiciuotas 5 Eur/t taršos mokestis.

Sąvartyno, MBA ir MAR įrenginių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas sąvartyne naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą. Į nusidėvėjimo sąnaudas neįtraukiamas už dotacijas, Europos Sąjungos fondų lėšas įsigytam turtui (ar šio turto daliai) tenkantis nusidėvėjimas.

Komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

Kitas pajamas iš atliekų apdorojimo ir šalinimo veiklos sudaro pajamos už elektros ir šilumos energijos, pagaminamos iš Lapių sąvartyne išgaunamų biodujų, pardavimą; pajamos už parduotas antrines žaliavas ir naudotas atliekas iš MBA ir MAR; pajamos už pakuočių atliekų sutvarkymo organizavimą (MBA ir MAR); Lapių sąvartyno sklypo nuomos (pelenų saugojimui) pajamos ir pajamos už suteiktas pakuočių administravimo paslaugas Kėdainių r. savivaldybei.

2.4. Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo būtiniosios sąnaudos

Kauno RATC eksploatuojamų atliekų priėmimo aikštelių prognozuojamos eksploatavimo būtiniosios sąnaudos, išskyrus tas sąnaudas, kurias teisės aktų nustatyta tvarka privalo apmokėti gamintojai ir importuotojai, pateikiamos 2.6 lentelėje.

2.6 lentelė. Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo būtiniosios sąnaudos, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Darbo užmokestis, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	258 557	369 022	424 375
Komunalinės paslaugos	20 471	43 677	54 330
Ūkinės sąnaudos	12 775	30 212	31 723
Atliekų tvarkymas	524 271	948 410	1 105 567

Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	28 276	30 876	30 876
Normatyvinis rezervas	-	-	43 313
Viso sąnaudų	844 351	1 422 197	1 690 183
Kitos veiklos pajamos	53 191	59 000	59 000
Viso būtinųjų sąnaudų	791 160	1 363 197	1 631 183

Didžiausią įtaką atliekų priėmimo aikštelių sąnaudų išaugimui 2023 m. lyginant su 2021 m. turi ženkliai išaugusios atliekų tvarkymo sąnaudos, kurios išauga 111 proc. Atliekų tvarkymo sąnaudos didėja dėl pradėtų naudoti naujų, atliekų tvarkymo hierarchijos principais pagrįstų atliekų tvarkymo būdų (rūšiavimas, smulkinimas, perdavimas atliekų tvarkytojams, ruošimas perdirbimui) ir su atliekų tvarkymu susijusių paslaugų kainų augimo.

Darbo užmokesčio sąnaudos aikštelių darbuotojams apskaičiuojamos kaip darbo užmokesčio sąnaudų ir socialinio draudimo įmokų suma. Darbo užmokesčio sąnaudas sudaro aikštelių personalo suskaičiuotas visų rūšių darbo užmokestis. Pagrindas darbo užmokesčio skaičiavimui – numatomas darbuotojų etatų skaičius, darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir planuojami mokėti priedai. Socialinio draudimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus įmokų tarifus. Šių išlaidų augimas prognozuojamas atsižvelgiant į numatomą vidutinį darbo užmokesčio augimą Lietuvoje ir darbuotojų skaičiaus pokyčius.

Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo sąnaudas sudaro elektros energijos, vandens ir nuotekų, kuro, ūkinės ir kitos eksploatacinės sąnaudos sąvartyne. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-8 mėn. duomenis, atsižvelgiant į elektros ir paslaugų kainų augimą.

Atliekų tvarkymo sąnaudas sudaro į aikšteles atvežamų atliekų tvarkymo, rūšiavimo, smulkinimo, perdavimo atliekų tvarkytojams, ruošimo perdirbimui ir pervežimo šalinimui į sąvartyną sąnaudos. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-5 mėn. duomenis, atsižvelgiant į planuojamą aikštelėse tvarkyti atliekų kiekį, transportavimo ir kitų paslaugų bei darbų atlikimo kainų augimą.

Aikštelių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas aikštelėse naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą. Į nusidėvėjimo sąnaudas neįtraukiamas už dotacijas, Europos Sąjungos fondų lėšas įsigytam turtui (ar šio turto daliai) tenkantis nusidėvėjimas.

Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

Kitas pajamas iš atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimo veiklos sudaro pajamos už parduotas antrines žaliavas ir naudotas atliekas iš APA.

2.5. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos

Kauno RATC eksploatuojamų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo būtiniosios sąnaudos pateikiamos 2.7 lentelėje.

2.7 lentelė. Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo būtinųjų sąnaudų, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Darbo užmokesčio, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	34 720	65 442	75 258
Komunalinės paslaugos	2 895	7 523	9 192
Ūkinės sąnaudos	1 315	2 598	2 727
Atliekų tvarkymas	40 340	137 831	91 223
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	28 276	30 876	30 876
Normatyvinis rezervas	-	-	5 504
Viso sąnaudų	107 545	244 269	214 780
Kitos veiklos pajamos	9 216	10 610	11 788
Viso būtinųjų sąnaudų	98 330	233 659	202 992

Didžiausią įtaką žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudų išaugimui 2023 m. lyginant su 2021 m. turi:

- Darbo užmokesčio sąnaudų augimas, kuris sudaro 116 proc.
- Atliekų tvarkymo sąnaudų išaugimas, kuris sudaro 126 proc.

Darbo užmokesčio sąnaudos aikštelių darbuotojams apskaičiuojamos kaip darbo užmokesčio sąnaudų ir socialinio draudimo įmokų suma. Darbo užmokesčio sąnaudas sudaro aikštelių personalo suskaičiuotas visų rūšių darbo užmokesčio. Pagrindas darbo užmokesčio skaičiavimui – numatomas darbuotojų etatų skaičius (ŽAKA darbuotojų skaičius išauga 2022 m. patvirtintus naują krautuvo operatoriaus-vairuotojo etatą), darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir planuojami mokėti priedai. Socialinio draudimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus įmokų tarifus. Šių išlaidų augimas prognozuojamas atsižvelgiant į numatomą vidutinį darbo užmokesčio augimą Lietuvoje.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudas sudaro elektros energijos, vandens ir nuotekų, kuro, ūkinės ir kitos eksploatacinės sąnaudos sąvartyne. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-8 mėn. duomenis, atsižvelgiant į numatomą elektros ir paslaugų kainų augimą.

Atliekų tvarkymo sąnaudas sudaro į aikšteles atvežamų žaliųjų atliekų tvarkymo (krovimas, sijojimas, smulkinimas, filtrato tvarkymas ir kt.) sąnaudos. Šių sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-5 mėn. duomenis, atsižvelgiant į planuojamą aikštelėse tvarkyti atliekų kiekį, paslaugų bei darbų atlikimo kainų augimą.

Aikštelių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas aikštelėse naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas LR Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą. Į nusidėvėjimo sąnaudas neįtraukiamas už dotacijas, Europos Sąjungos fondų lėšas įsigytam turtui (ar šio turto daliai) tenkantis nusidėvėjimas.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatavimo veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

Kitas pajamas iš kompostavimo aikštelių eksploatavimo veiklos sudaro pajamos už komposto, biomasės pardavimą.

2.6. Netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūros po uždarymo būtinosis sąnaudos

Netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų, už kurių priežiūrą atsakingas Kauno RATC, priežiūros po uždarymo būtinasis sąnaudas sudaro sąvartynų monitoringo, aplinkos tvarkymo ir filtrato išvežimo sąnaudos (2.8 lentelė).

2.8 lentelė. Uždarytų sąvartynų priežiūros būtinosis sąnaudos, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Monitoringo vykdymas	9 851	12 676	13 310
Filtrato tvarkymas	14 635	24 880	26 124
Sąvartynų aplinkos priežiūros darbai	11 428	25 000	26 250
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	4 536	4 536	4 536
Normatyvinis rezervas	-	-	1 847
Viso būtinųjų sąnaudų	40 449	67 092	72 067

Uždarytų sąvartynų monitoringo ir tvarkymo sąnaudų apimtys prognozuojamos įvertinus faktinius 2022 m. 1-5 mėn. duomenis, atsižvelgiant į paslaugų bei darbų atlikimo kainų augimą.

Uždarytų sąvartynų priežiūros ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas aikštelėse naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą. Į nusidėvėjimo sąnaudas neįtraukiamas už dotacijas, Europos Sąjungos fondų lėšas įsigytam turtui (ar šio turto daliai) tenkantis nusidėvėjimas.

Uždarytų sąvartynų priežiūros veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

2.7. Atliekų tvarkymo administracinės būtinosis sąnaudos

Prognozuojamos atliekų tvarkymo administracinės būtinosis sąnaudos pateikiamos 2.9 lentelėje.

2.9 lentelė. Atliekų tvarkymo administracinės būtinosis sąnaudos, Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Darbo užmokestis, soc. draudimas, kitos susijusios sąnaudos	353 806	487 134	560 204
Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos	11 826	10 904	10 904
Komunalinės paslaugos	6 014	9 414	9 885
Patalpų nuoma	10 670	13 620	14 301
Ryšio paslaugos	748	1 174	1 232
Pašto paslaugos	259	700	735
Kompiuterinės įrangos ir programų priežiūra ir atnaujinimas	8 178	8 760	12 348
Įvairios ūkinės išlaidos	25 344	44 000	42 000
Taršos leidimų koregavimas, PAV, PVSV rengimas	25 052	103 790	108 980
Su atliekų tvarkymų susijusių planų ir galimybių studijų rengimas	8 000	119 000	120 000
Teisinės, konsultacinės ir apskaitos paslaugos	86 287	198 500	182 625
Draudimo paslaugos	33 897	33 120	35 446
Banko paslaugos	18 239	30 960	32 508
Banko garanto/laidavimo suteikimas	0	45 220	47 481
Transporto išlaikymas	8 915	28 370	40 346
Darbuotojų mokymai, seminarai ir komandiruotės	7 214	20 050	21 053
Visuomenės informavimo ir švietimo programa	6 646	21 500	22 575

Gyventojų, gyvenančių šalia sąvartynų, atliekų išvežimo kompensavimas	39 393	42 700	44 835
Kitos sąnaudos	11 162	22 721	23 493
Normatyvinis rezervas	-	-	34 986
Viso būtinųjų sąnaudų	661 650	1 241 636	1 365 266

Didžiausią įtaką atliekų tvarkymo administracinių sąnaudų augimui 2023 m. lyginant su 2021 m. turi:

- Darbo užmokesčio sąnaudų augimas.
- Su atliekų tvarkymu susijusių planų ir galimybių studijų rengimo sąnaudų augimas.
- Teisinės, konsultacinės ir apskaitos paslaugų sąnaudų augimas.
- Naujai patiriamos banko garanto/laidavimo suteikimo sąnaudos.
- Transporto išlaikymo sąnaudų augimas.

Darbo užmokesčio sąnaudos administracijos darbuotojams apskaičiuojamos kaip darbo užmokesčio sąnaudų ir socialinio draudimo įmokų suma. Darbo užmokesčio sąnaudas sudaro administracijos personalo suskaičiuotas visų rūšių darbo užmokestis. Pagrindas darbo užmokesčio skaičiavimui – numatomas darbuotojų etatų skaičius (administracijos darbuotojų etatų skaičius išauga nuo 15,5 etatų 2021 m. iki 18 etatų 2023 m.: ekonomistas, APA inžinierius ir teisininkas pilnu etatu), darbuotojų tarnybiniai atlyginimai ir planuojami mokėti priedai. Socialinio draudimo sąnaudos skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus įmokų tarifus. Šių išlaidų augimas prognozuojamas atsižvelgiant į vidutinį darbo užmokesčio augimą Lietuvoje ir darbuotojų skaičiaus kitimą.

Ilgalaikio turto, naudojamo administracinėje veikloje, nusidėvėjimo sąnaudos yra skaičiuojamos pagal įmonės patvirtintas administracijos naudojamo turto nusidėvėjimo normas, nustatytas vadovaujantis LR Vyriausybės nutarimu patvirtinta tvarka viešojo sektoriaus subjektams, bei įvertinant esamo ir planuojamo įsigyti turto nusidėvėjimą. Į nusidėvėjimo sąnaudas neįtraukiamas už dotacijas, Europos Sąjungos fondų lėšas įsigytam turtui (ar šio turto daliai) tenkantis nusidėvėjimas.

Draudimo sąnaudas sudaro apskaičiuojamos pagal sudarytų draudimo sutarčių įkainius ar pagal planuojamų sudaryti draudimo sutarčių prognozinis mokėjimas.

Likusių atliekų tvarkymo administracinių sąnaudų apimtys prognozuojamos remiantis faktiniais 2022 m. 1-5 mėn. duomenis, įvertinus naujų teisinių ir konsultacinių paslaugų poreikį, atsižvelgiant į numatomą paslaugų atlikimo kainų augimą.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo veiklos **normatyvinis rezervas** sudaro 2,6 proc. nuo šios veiklos sąnaudų.

3. KAUNO REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRO ATLIEKŲ PRIĖMIMO MOKESČIAI

Kauno RATC atliekų priėmimo mokesčiai nustatomi įvertinant apmokestinamų atliekų kiekius, atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudas bei gaunamas papildomas pajamas.

3.1. Kitų rūšių (nemišrių) atliekų priėmimo mokesčiai

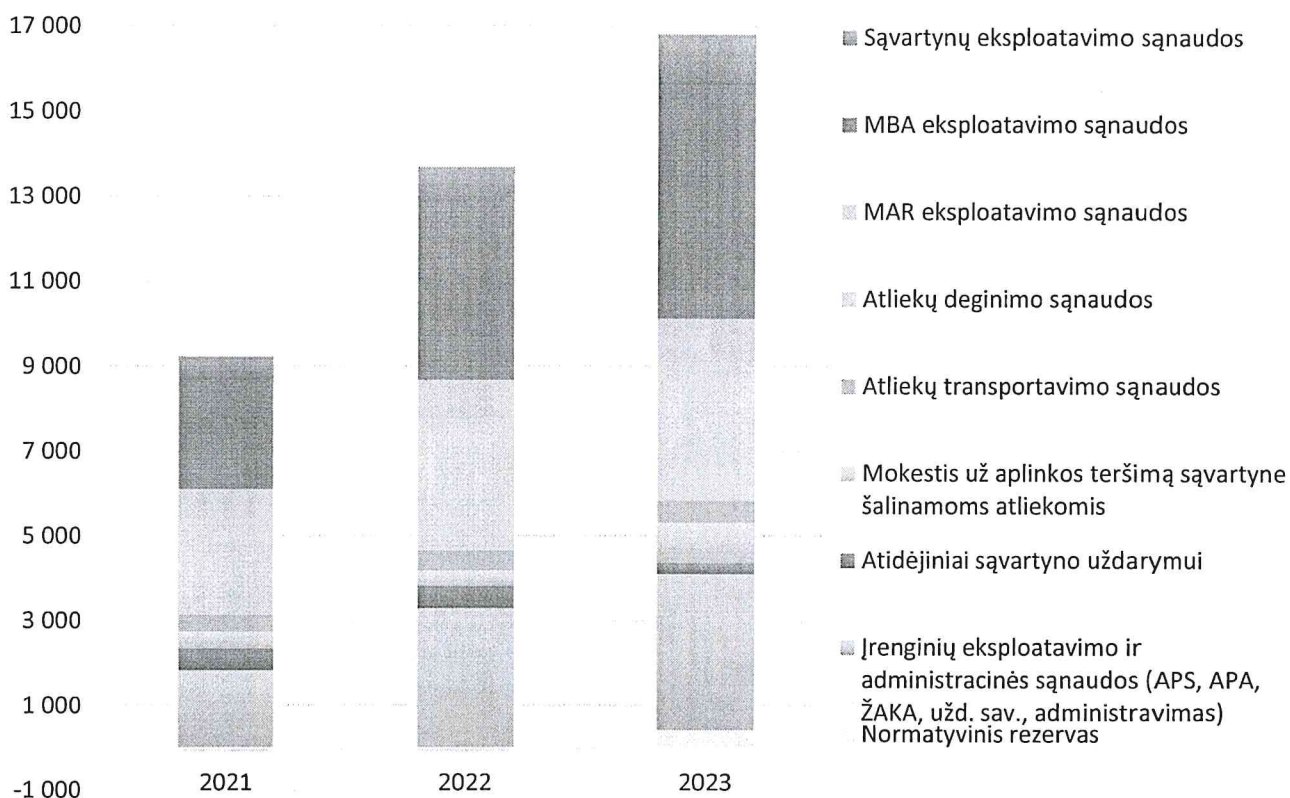
Kitų rūšių (nemišrių) atliekas sudaro:

- Į sąvartyną priimamos gamybinės ir kitos specifinės atliekos.
- Į sąvartyną priimamos kitos ne Kauno RATC įrenginiuose mechanškai apdorotos atliekos.
- Į Zabieliškio MAR priimamos juridinių asmenų atvežamos komunalinės atliekos.
- Į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes priimamos apmokestinamos atliekos.
- Į atliekų priėmimo aikštes priimamos apmokestinamos atliekos.

Aukščiau išvardintų atliekų prognozuojami apmokestinami kiekiai pateikiami 2.1 lentelėje.

Numatoma, kad 2022-2023 m. atliekų tvarkymo sąnaudos augs ir 2023 m. sąnaudos bus 89 proc. arba 7,6 mln. Eur didesnės nei 2021 m. Sąnaudų augimui 2022 m. didžiausią įtaką turės išaugusios MBA eksploatavimo, atliekų deginimo, APA eksploatavimo ir atliekų tvarkymo administracinės sąnaudos. 2023 m. didžiausias sąnaudų augimas numatomas dėl padidėjusio mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis ir išaugusių elektros kainų. Be mokesčio už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamomis atliekomis 2023 m. pagrindiniai sąnaudų augimo šaltiniai yra augančios sąvartynų eksploatavimo, MBA eksploatavimo sąnaudos, APA eksploatavimo ir atliekų deginimo sąnaudos. 3.1 *paveiksle* pavaizduota Kauno RATC sąnaudų struktūra ir jos kitimas 2021-2023 m.

3.1 paveikslas. Kauno RATC sąnaudų struktūra ir kitimas 2021-2023 m., tūkst. Eur

Toliau pateikiamos apibendrintos Kauno RATC planuojamos sąnaudos ir jų pagrindu paskaičiuoti kitų rūšių (nemišrių) atliekų priėmimo mokesčiai.

3.1 lentelė. Visos Kauno RATC sąnaudos, tūkst. Eur

	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Sąvartynų eksploatavimo sąnaudos	547,6	801,1	1 199,1
MBA eksploatavimo sąnaudos	2 566,6	4 201,5	5 486,5
MAR eksploatavimo sąnaudos	689,7	909,1	1 035,1
Atliekų deginimo sąnaudos	2 286,4	3 113,4	3 247,7
Atliekų transportavimo sąnaudos	378,6	474,7	514,7
Mokestis už aplinkos teršimą sąvartyne šalinamoms atliekomis	404,7	368,0	950,9
Atidėjiniai sąvartyno uždarymui	520,7	520,7	258,9
Įrenginių eksploatavimo ir administracinės sąnaudos (APS, APA, ŽAKA, uždaryti sav., administravimas)	1 833,4	3 302,4	3 682,6
Normatyvinis rezervas	0,0	0,0	430,7
Visos sąnaudos	9 227,7	13 690,9	16 806,1

Kauno RATC, vykdydamas savo veiklą, gauna kitų pajamų, kurios sumažina lėšų poreikį, kuris turi būti padengtas iš atliekų priėmimo pajamų. Papildomai gaunamos šios pajamos:

- Pajamos už parduotą elektros ir šilumos energiją iš Lapių sąvartyno išgaunamų biodujų.
- Pajamos už antrines žaliavas ir naudotas atliekas iš MBA ir MAR.
- Pajamos už antrines žaliavas ir naudotas atliekas iš APA.
- Pajamos už komposto, biomasės pardavimą.
- Kitos pajamos (sąvartyno sklypo nuoma, atliekų surinkimo ir tvarkymo organizavimo paslaugos ir kitos paslaugos).

3.2 lentelė. Kauno RATC gaunamos kitos pajamos, tūkst. Eur

	2021 m	2022 m	2023 m
Pajamos už parduotą elektros ir šilumos energiją	122,1	120,1	120,7
Pajamos už antrines žaliavas ir naudotas atliekas	242,5	289,5	329,5
Pajamos už komposto, biomasės pardavimą	9,2	10,6	11,8
Kitos pajamos	381,3	312,4	312,4
Viso kitų pajamų	755,1	732,6	774,4

Įvertinus visas Kauno RATC būtinąsias sąnaudas bei planuojamą į Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemą pateksiantį apmokestinamų atliekų kiekį apskaičiuoti kitų rūšių atliekų (nemišrių komunalinių atliekų) priėmimo mokesčiai 2023 metams.

3.3 lentelė. Apskaičiuoti kitų rūšių atliekų priėmimo mokesčiai 2023 metams, Eur/t be PVM

Atliekų rūšis	Dabartinis mokestis	2023 m. apskaičiuotas mokestis	2023 m. siūlomas taikyti mokestis
Į sąvartyną priimamos gamybinės ir kitos specifinės atliekos be asbesto	100,00	98,37	100,00
Į sąvartyną priimamos gamybinės ir kitos specifinės atliekos su asbestu	110,00	108,21	110,00
Į sąvartyną priimamos kitos ne Kauno RATC įrenginiuose mechaniškai apdorotos atliekos	62,81	98,37	100,00
Į Zabieliškio MAR priimamos juridinių asmenų atvežamos komunalinės atliekos	80,00	98,37	100,00
Į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes priimamos apmokestinamos atliekos	47,48	47,48	47,48
Į atliekų priėmimo aikštes priimamos apmokestinamos atliekos	-	98,37	100,00

Kadangi dabartiniai į sąvartyną priimamų gamybinių ir kitų specifinių atliekų priėmimo mokesčio tarifai taikomi nuo 2022 m balandžio 1 d ir taikant šiuos mokesčio tarifus gaunamos pajamos padengia šių atliekų tvarkymo sąnaudas, siūloma dabartinius mokesčio tarifus taikyti ir 2023 metais ženkliai išaugus sąnaudoms.

Į sąvartyną priimamoms kitoms ne Kauno RATC įrenginiuose mechaniškai apdorotoms atliekoms ir į Zabieliškio MAR priimamoms juridinių asmenų atvežamoms komunalinėms atliekoms siūloma taikyti tokį patį mokestį kaip į sąvartyną priimamoms gamybinėms ir kitoms specifinėms atliekoms, kadangi tvarkant šias atliekas patiriamos tokios pačios sąnaudos.

Į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes priimamoms apmokestinamoms atliekoms priėmimo mokestį siūloma palikti tokį patį kaip dabartinis mokestis, nes šis mokestis padengia žaliųjų atliekų tvarkymo sąnaudas.

Į atliekų priėmimo aikštes priimamoms apmokestinamoms atliekoms (didžiąją jų dalį sudarys padangos) numatyta taikyti tokį patį mokestį kaip į sąvartyną priimamoms gamybinėms ir kitoms specifinėms atliekoms.

3.2. Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis

Pagal 2.1 lentelėje pateiktą atskirų atliekų rūšių prognozinis apmokestinamus kiekius ir numatytus taikyti priėmimo mokesčius, nustatomos pajamos už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą.

3.4 lentelė. Pajamos, numatytos gauti už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą 2023 m., tūkst. Eur be PVM

	2023 m.
Į sąvartynus priimamos gamybinės ir kitos specifinės atliekos	821,9
Į sąvartynus priimamos gamybinės ir kitos specifinės atliekos su asbestu	239,9
Į sąvartyną priimamos kitos ne Kauno RATC įrenginiuose mechanškai apdorotos atliekos	119,0
Į Zabieliškio MAR priimamos juridinių asmenų atvežamos atliekos	45,3
Į atliekų priėmimo aikšteles priimamos apmokestinamos atliekos	84,1
Į žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles priimamos apmokestinamos atliekos	19,7
Viso pajamų už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą	1 329,9

Atliekų tvarkymo būtinąsias sąnaudas dalinai padengus pajamomis už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą, gaunamas lėšų poreikis, kuris turi būti padengtas iš mišrių komunalinių atliekų priėmimo pajamų.

3.5 lentelė. Lėšų poreikio, kurį turi padengti pajamos už mišrių komunalinių atliekų priėmimą, įvertinimas, tūkst. Eur be PVM

	2023 m.
Visos sąnaudos	16 806,1
Kitos pajamos, mažinančios atliekų tvarkymo sąnaudas	774,4
Pajamos už kitų (nemišrių) atliekų priėmimą	1 329,9
Visos pajamos iš kitos veiklos (be MKA tvarkymo)	2 104,3
Lėšų poreikis, kurį turi padengti pajamos už mišrių komunalinių atliekų priėmimą	14 701,9

Įvertinus 2.1 lentelėje pateiktų mišrių komunalinių atliekų kiekius ir šioms atliekoms priskirtą lėšų poreikį, kurį turi padengti pajamos iš mišrių komunalinių atliekų priėmimo, paskaičiuojamas mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis 2023 metams.

3.6 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokesčio 2023 metams paskaičiavimas

	2023 m.
Lėšų poreikis, kurį turi padengti pajamos už mišrių komunalinių atliekų priėmimą, tūkst. Eur	14701,9
Mišrių komunalinių atliekų kiekiai, t	149679
Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis, Eur/t	98,22

Palygus su dabartiniu mokesčiu 2023 metams paskaičiuotas mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis išauga 56,4 proc.

Mišrių komunalinių atliekų priėmimo mokestis nustatomas vienodas visoms Kauno regiono savivaldybėms, o savivaldybių mokėjimai už mišrių komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visą lėšų poreikį, užtikrinantį įmonės finansinį gyvybingumą.